

UJVIDÉKI HIRLAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 18 korona
 Negyedévre 4 K 50 f.
 Egy hónapra 1 K 80 f.
 Egyes szám ára mindenképp 6 fillér.

POLITIKAI NAPILAP

Felölős szerkesztő: Dr. KÖNIGSTÄDTLER OTTÓ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Erzsébet-tér 7.

Megjelenik
 hétfő kivételével mindnap.
 Telefonszám 180.

Lángol

délkeleti határunk, a magyar eget festik vérszínűre azok a galád tüzek, amelyeket rabló szomszédaink gyújtottak fel felettünk. Az égő zsarátokok borzalmai elől futva menekülnek testvéreink. Ide is jönnek hozzánk Ujvidékre és Bács megyébe, hogy itt a legdusabb forrását találják meg a szeretetteljes fogadhatatlanok.

Nincs ahhoz emberi agynak kellő ereje, hogy igazán elképzelhesse: mit jelent menekülni az ősi fészekből, vagyont és mindent prédára hagyni a mezelen élet megmentéséért! Évzredes földnek minden sarka, szepapákról maradt minden röge, évszázados fák minden levele, fű, virág, az ut pora, az udvar pocsolója, a kává kut, az ősi székyly kapu, a virágos tornác, minden, minden, a gyermekkori emlékek minden lelki szála és érzése egy pillanat alatt ronggyá vált, üszökké, hamuvá változott, egy szemrebbenés alatt veszett el, hacsak rövid időre is, az a magyarvilág, amely évszázadokon át őrzött minket a Kelet felől fenyegető barbárveszedelem elől. Ezek a magyar testvérek lettek földönfutók, ezek menekülnek ide hozzánk, csupa tehetetlen, könyörületre érdemesfajunk, véréink, tisztas aggastyánok, asszonyok, gyerekek. Mert a férfiak feygyverben állanak és helyettünk védik a mi ősi hazánkat. Nyilván meg Ujvidéken és Bács megyében a lakásajók, mint a nyitott szívek, hívjuk, öleljük magunkhoz testvéreinket, ne ismétlődjen meg az ősi magyar átok, mely szerint a hajléktalan hontalan is e hazában, Van Ujvidéken sok üres ház, üres lakás, üres ágy, egy fedett kamara, egy kis zug, ahol egy-egy hajléktalan család él. Van Ujvidéken sok jómódu, háboruban meggazdagodott ember. Nyissák azok is ki megduzzadt pénz tárcáikat és nyujtsák a lehetőségét, hogy ők a háboru szerencséssei segíthessenek a háboru sújtottain. De tegye meg mindenki, más is a kötelességét.

Van még magyarok Istene, él még a hon fölött az ősi gondviselés s ha sujt is egy pillanatra hatalmas karjával, ez az erős kar fogja felemelni a mi porba sujtott magyart és ragyogni fog ez a név örökkön-örökké. És áldás kísér a irgalmat, a könyörületet, magyar szív nemességét és annak szinarany jószágát.

Höfer mai jelentése.

Budapest, szept. 4.

(Hivatalos) KELETI HARCTÉR: Románia elleni harcival: Előcsapatcsatározás és tűzérsegi tűz. A helyzet különben változatlan.

Károly főherceg Lovassági tábornok hadseregarcvonala: Az oroszok éjjeli nappal folytatják erőlködésüket, hogy a szövetségesek kárpáti ellenállását megtörjék. Számos ponton elkeseredett harcok támadtak. Az ellenség támadásait tűz-, szurony- és kézigranátharcok vertük vissza. Az oroszoknak Fundul-Moldovintól délnyugatra és a Tatár-szoros vidékénél elért helyi előnyeit ellentámadásokkal nagyobbára tönkre tettük. Az ellenség nagy veszteséget szenvedett. Az ellenségnek Brzezanytól délkeletre folytatott veszteségteljes támadásai sem jártak sikerrel. Egy kis árokészért a harc még folyik.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregarcvonala: Az ellenség Zborowtól északra, továbbá Wolhyniában, Swinuchy és Szelwov között számtalan főmeg felhasználásával intézett támadásai ismételten meghiusultak.

OLASZ HARCTÉR: Semmi különös esemény nem volt.

DELKELETI HARCTÉR: Vlorától (Valona) délre az olaszok előnyomulását tökéletesen visszavertük. Az ellenség kénytelen volt a Wujasa balpartjára visszavonulni. Valamennyi állásunk ujra birtokunkban van.

Görögország elfogadta az ántánt feltételeit.

Genf, szeptember 4.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A Reuter ügynökség jelenti: Görögország egész területelmében elfogadta az ántánt követeléseit. A pósta és távirata intézmény ellenőrzését már megkezdették.

Londont 13 Zeppelin bombázta.

London, szeptember 4.

(Magyar Távirati Iroda.)

Hivatalosan jelenti: Ma éjjel 13 léghajóból álló német flotta a legborzasztóbb támadást intézte Anglia keleti grófságai ellen. A cél London és az ipari központok voltak. Csak 3 léghajó érte el Londont. Ágyunk és repülőink tüze lángbaborított egy léghajót, amely Cuffleynél a földre zuhant. A másik két léghajót elűzték lövegeink. Nagyszámu bombát dobtak a keleti és délkeleti grófságokra. Az áldozatok száma még ismeretlen, de tekintve a léghajók és a ledobott bombák számát, nem lehet jelentékeny.

Constanza légi bombázása.

Berlin, szept. 4.

A Wolff-ügynökség jelenti: Német repülőök Constanza, kikötő telepét, gabona és olajtartányait, továbbá a Kagul nevű orosz cirkálót és 4 orosz torpedórombolót bombáztuk. Jó sikert figyelt meg. A nagy tü-

zelés ellenére minden gép sértetlenül visszatért.

Az ántánt 3 napi ultimátuma Görögország ellen.

Roterдам, szept. 4.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A londoni Morning Post jelenti: Az ántánt Görögország-hoz 3 napi ultimátumot intézett. Patras előtt is ántánt hadihajók jelentek meg.

Készülődések a Ház mai ülésére.

— Pártértekezletek. —

Budapest, szept. 4.

(Az Ujvidéki Hirlap eredeti távirata.)

A képviselőház mai ülésére az összes pártok erősen készülődések és a beavatottak igen mozgalmas ülést helyeznek kilátásba. A függetlenségi és 48-as párt hétfő esti ülésén Károlyi Mihály gróf élesen kikelt a kormány ellen. Résztvett gróf Andrássy Gyula meghívására az ellenzéki pártok együttes ülésén, de a függetlenségi párt akciósabadságát minden tekintetben biztosította. Napirend előtt éles kritika tárgyává tette Erdély védelmét illetőleg tett intézkedéseket és a kormány vétkes könnyelműségét, mert csak így történhetett meg mindaz, ami bekövetkezett. Támadta Czernint. Buriánt és a magyar kormányt, mely képtelen a dolgok helyes irányítására.

Gróf Bathányi Tivadár szerint bűn lenne az alkotmány és a parlament ellen, ha e nehéz helyzetben a parlamentet elnapolva, elűnték az országot az ellenőrzéstől, a kivánt orvoslás sürgetésétől. Tiltakozni kell azon terv ellen, hogy az ellenzék eljárását a parlamentben cenzura alá vegyék. Kénytelen a párt rámutatni a kormány bűneire és mulasztásaira, mert csak ha ez orvosoltatnék, nyugodhatunk meg a nemzet sorsát illetőleg. Okolja a kormányt, hogy zárt üléseket nem engedett meg. Kívánatos, hogy ez a jövőben ne történhessen meg.

Élesen támadta Buriánt és Forgách Jánost, a külügyminiszter tanácsadóját és első segédjét. Nem lehet eléggé felelősségre vonni őket, akiket nyíltan és bizalmasan elégszer figyelemztettek az Erdélyt fenyegető veszedelemre. Indítványozza, hogy a párt erélyes parlamenti akciót fejtson ki és követelje a bűnösök eltávolítását.

Justh Gyula, Lovászy, Beck Lajos és Justh János felszólalásai után a következő indítványt fogadtak el egyhangulag:

A függetlenségi és 48-as párt kimondja, hogy a kormányhaz az ország léle ellen elkövetett bűneit, különösen azt, hogy az erdélyi részeket védtelenül hagyta, a képviselőházban legélesebb kritika tárgyává teszi és kijelenti, hogy ebbeli kötelesség teljesítése közben magának teljes szabad kezét tart fenn.

Az Apponyi-pártban gróf Ap-

ponyi Albert szintén behatóan tárgyalta a helyzetet. A kormány szerinte vétkes mulasztásokat követett el Erdély területe és lakossága védelme tekintetében. Szükséges, hogy szóvá tegyék akkor és abban a keretben, a hogy Apponyi felszólalásában kifejtette.

Az alkotmánypártban gróf Andrássy Gyula informálta a pártot a helyzetről és vitatták meg a mai ülésen követendő eljárást.

A munkapártban tárgyalták a mai képviselőházi ülés napirendjén szereplő tárgyakat, amelyeket elfogadtak.

Munkapárti körökben uralkodó félfogás szerint a képviselőház elnapolása nincs terübevéve. Nincs megállapodás a kormány és az ellenzék közt. Nincs kifogás az ellen, hogy az ellenzék napirend előtt felszólaljon, de az ellen sincs észrevétel, hogy Andrássy indítványát a delegációk egybehívását illetően napirendre tűzzék és ezalkalommal széles alapon vitassák meg a külügyi helyzetet. Az ellen sincs kifogás, hogy zárt ülés tartassék. A kormány mindaddig, míg az ellenzék az ország érdekeivel ellentétes akciót nem csinál, sem tartalmilag, sem modorban addig nem gondol az elnapolásra, mígha bármelyik eset beállna, kénytelen volna ehhez a lépéshez nyúlni.

~~~~~

Halálos villamos elgázolás.

A 34-es kocsi halálra gázolt egy ismeretlen öregasszonyt.

Vasárnap reggel a Ferenc József téren a katolikus hitközség Kossuth Lajos utcai sarkháza előtt a 34-es számú villamos kocsi, amelyet Fogarassi József vezetett, elgázolt egy 70 év körüli asszonyt, aki nyomban a helyszínén meghalt.

A Futaki-utca féle igyekezett a 30-as kocsi, amelyet Wächter György vezetett, amikor a maig is ismeretlen asszony a kocsi elől a másik sávpárra sietett, ahol azonban a vasutrol jövő 34-es kocsi haladt el. Az öreg asszony nem vette észre a kocsit, de a 34-es kocsi vezetője is későn pillantotta meg a másik kocsi elől menekült asszonyt, aki a felocsolt aszfalton elesett és a kocsi alá került, mely derekán keresztülmenve, azonnali halálát okozta.

Az előhívott orvos is már csak a beálló halált konstatalhatta. A rendőrség megindította a vizsgálatot és Vései Elek tb. főkapitány úgy a kocsi vezetőket, mint számos tanút hallgatott ki, akik egybehangzóan úgy adják elő a tényállást, hogy a 34-es kocsi igen mérsékelt lassúsággal haladt és a kocsi vezetőt gondatlanságról vagy gyors hajtásért mulasztás nem terheli. Az öreg asszony vigyázatlansága, inkább tehetetlensége okozta a katasztrófát.

Borzalmas harcok a francia fronton.

Londont Zeppelinekből bombázták.

Berlin, szeptember 4.

A nagyfőhadiszállás jelenti:

NYUGATI HARCTÉR: A Somme területen tegnap reggel megkezdett angol-francia támadások nagy kiterjedésben elkecseregetett csatára vezettek. A Sommetől északra a csata a Beaumontól a Somméig terjedő közel 30 kilométer széles arcvonalon játszódott le. Dacára az Ancre mindkét oldalán és különösen Thiepval és Pozierestől északra fekvő terület ellen intézett és gyakran megismételt francia rohamoknak a Stein és Marschall báró tábornokok vezetése alatt harcoló derék csapataink megtartották állásaikat. Gyors ellentámadással vissza foglalták a Mouquette majornál Pozierestől északnyugatra átmenetileg elvesztett területet és az ellenségnek nagyon súlyos veszteségeket okoztak. Tovább keletre erős tüzérségünk az ellenséget rohamállásaiban fogta. Csak éjjel sikerült neki a Forreaux erdőnél előretörni, de visszavertünk minden eddigi löszerpazarlást felülmúló előkészítő tüzelés után Ginchy és a Somme között fellángolt a harc és a késő éjjeli órákig dühöngött. Kirchbach és Fussbender tábornokok vitészapatai a teljesen szétlőtt első állásba benyomult ellenséggel szemben minden talpalatnyi földet hősiessé ellenállással védelmeztek és a rohamot a második védelmi vonalban megállították. Guillemont és Le Foret az ellenség kezén van. A Sommetől délre a Barleuxtól délnyugatra fekvő szakasz kivételével sikerült tüzérségünknek a francia támadások keresztülvitelét megghusítani. A Barleuxnál támadásba kezdő erőket vérsen visszavertük. A Maastól jobbra a franciáknak a Thiaumont erőd és Fleury ellen megkísérelt támadásai sikertelenek maradtak. A Souville szakadéknál a francia állások egy a mi vonalunkba besarkaló szögletét gondos előkészítés után az ellenségtől megfúrtottuk 11 tisztet és 490 főnyi legénységet elfogtunk és többszörös ellenséges ellentámadásokat visszavertünk. A szeptember 3-ára virradó éjjel hadi- és tengerészeti léghajók megtámadták London várát a megfigyelés szerint jó eredménnyel. Egyik léghajónk az ellenséges tűzben lezuhant.

Szeptember 3-án éjjel hadi és tengerészeti léghajónk megfigyelt jó sikerrel London várát; támadták meg. Egyik léghajónk ellenséges tűzben lezuhant.

A Somme vidéken szeptember 2-án és 3-án légi harcban 13, a Champagneban és a Maas mellett 2—2 ellenséges repülőgépet lőtünk le. Böike századosnak, aki a 20-ik gépet lőtte le, Liffers, Fahbusch és Rosenerantz hadnagyoknak a legutóbbi sikerekben kiváló részüik van. Elhárító tüzelésünk szeptember 1-én a Somme és a Maas vidéken 4 ellenséges repülőgépet hoztunk le. Szeptember 2-án francia repülőgépmadatok Metz város körzetében kideríthetetlen kárt okoztak. Schwenningen városnak több bomba 5 egyént megsebesített és óhány épületben kárt okozott.

KELETI HARCTÉR: Lipót bajor herceg vezértábornagy arcvonala: Az oroszokra teljesen sikertelenül végződött a Lucktól nyugatra tegnap megismételt erőlködéseket. Zborowtól északra csapataink a visszahódított területet sokszoros orosz túlerőben levő támadásokkal szemben tartották.

Károly főherceg lovassági tábornok hagseregarcvonala: Brzezanytól keletre és délkeletre harc volt. Az oroszok helyi sikereit ellenlökéssel visszazereztük. Egyes árkok megtisztítása folyamatban van. A Kárpátokban Zlionától délre folytatódott a harc. Zabiefől délkeletre a Magura szakaszon és Dornawatrától északra orosz támadások megghusultak.

BALKAN HARCTÉR: Német-bolgár csapatok sikeres harcok közben a Duna és a Fekete-tenger közt tovább nyomultak előre. Kamarual (Dobricitól északnyugatra) bolgár lovasság román gyalogságot szétvert és 700 tisztet és 700 főnyi legénységet fogott el. A macedóniai fronton a helyzet változatlan.

Ludendorff, első főszállásfőnök.

Előkészületek az erdélyi menekültek fogadtatására.

Egész lelkesedésünkkel becsajtoitunk rendelkezésére e hazafias kötelesség teljesítését előkészítésére hasábjainkat és az Ujvidéki Hirlapban hangzott el az első felhívás: adakozzunk erdélyi testvéreink emberséges és vendégiszereit elhelyezésére. A mi hasábjainkon jelent meg Matkovits Béla főispán szövege, Profuma Béla polgármester és Payerle Nándor főkapitány felhívása. Esz ezentul is az erdélyiek fogadtatását célzó minden feladatot készséggel vállaljuk és telkesen teljesítjük.

Beszélgöttünk Payerle Nándor főkapitánnyal, aki a megkezdett előkészületekről a következőkben tájékoztatott bennünket:

Az előkészületeket a beszállásolásra és az élelmezési ellátásra osztottuk fel. Az élelmezési ellátás a helyi Vörös Kereszt egyesület bevált szervezete fogja Forster Géza főmegbízott helyettes vezetése mellett intézni. A beszállásolást én intézem azokkal a lelkes tanfériakkal, akik e hazafias ügy szolgálatába szegődtek, a lakosság megható módon nyilváníttja áldozatkészségét. Már eddig is sokan ajánlottak fel ingyenes lakásokat, szobákat, élelmet, vállaltak ellátásra, teljesítően munka ellenében szegénysorsú menekülteket, vagy adtak ruházati élelmezési cikkekkel. A felhívás csak ma megy ki a közönség közé és máris szép eredmények vannak. A tanfériak megbízható diákok segítségével fogják a felajánlott lakásokat összeírni és ecélből bejárják a várost. A vasutnál jelenleg csak Gyulai Imre vill. tisztviselő teljesít permanens inspekción. A Máv. szegedi üzletvezetőségét megkértem, hogy mihelyt Szegedről menekülővonalot elindít, értesítsen azonnal engem, hogy a szükséges intézkedések megethetőek legyenek.

A katonaság 2 barakkot bocsajtott rendelkezésre, a pályaudvaron a Vörös Kereszt nagy barakkjai, az iskolák tantermei, a Vigadó és az Erzsébet tánctermei, Gerich István egész háza és sok sok felajánlott lakás, szoba áll már most rendelkezésre.

Kérem a közönséget, hogy minden bejelentést a Városháza 6. szám alá intézzen. Minden adományt, pénz és egyéb küldeményt közvetlen a főispáni hivatalhoz kérem küldeni.

Aki menekülő vonat érkezése idejére társzerkerét a podgyász behozatalára akarja rendelkezésre bocsajítani, aki élelmiszert akar adni, jelentse be azt a városháza 6. szám alá, hogy szükség idején érte küldhessünk.

A piaci árusok is tettek ilyen hazafias ajánlatot, akik ezt ki akarják egészíteni közölkéssel, mindent hálaian fogadunk.

Ez ideig ingyen lakást, szobát

vagy életmet a következők ajánlották fel: Gerich István Rákóczi Ferenc-utcai egész házát, Müller Gyula a Magyar Király vendéglője 2 szegény család részére díjtalan lakást, Kovács Bálint 1 szoba és konyhát 2 személy részére, dr. Deák Imre egy 14—17 éves fiú részére teljes ellátást, Paylerle Nándor egy német kisaszonynak teljes ellátást, Gábor Zsigmond a Kossuth Lajos-utca 37. számú házban 2 íres szobát, Májer József 2 bútorozott szobát 3 személyre, Fischer Sándor 2 ágyas szobát teljes ellátással, dr. Török Miklós bíró egy leányt munka ellenében teljes ellátással, dr. Schick ezredorvos egy 2—8 éves kisleányt teljes ellátással, Rádó Róbert Lövész-utca 38. számú házáért 30 munkás, Monasevits konyha és szobahelyiséget, Piszker Iren 4 szobát és mellék-helyiséget és Száki Sándor levél-képzésit egy szobát egy személyre ajánlották fel ingyen.

A következők újabb adományok érkeztek hozzánk: Ernst János és fiai cég 200 korona, Magyar Bank újvidéki kirendeltsége 100 kor., Adria biztosító társaság 10 kor., Löwenberg Gyula 5 kor., Löwenberg Lajos 5 korona, mely összegeket mi nyomban a segélybizottság pénztárához juttattuk.

A löwpáni és a polgármesteri hivatalhoz a következők adományokat juttatták el: 1000 K: Wagner Lajos, 500 K: Gör. kel. szerb egyházközség, Rainer Simon, Guttman és Frank, 400 K: Jerkovits János, 200 K: A Krón család, 100 K: Róth Manó, 60 K, Polih J. Gábor 50 K, dr. Stojkovits Jęta, Löwinger Arminé, Tolovits János, Lütze Rudolf, 20 K: dr. Szabó Lajos. 10 K: Torlits Mihály. Ruházati cikkeket adtak: Kohn Fülöp és Tsa 12 drb, Weiner és Klauer 15 drb, Lichtenberg József 14 drb, Krón Richárdné 41 drb, Fischer Sándor 60 drb, Löwinger Arminé 3 drb.

Az erdélyi menekülteket elhelyező bizottság a következő felhívás közlésére kért fel bennünket:

Felhívás a tanuló ifjúsághoz!

Az erdélyi menekültek fogadását a pesti cserkész mozgalomhoz hasonlóan kívánjuk megoldani. E célból kívánatos, hogy az ifjúság lelkiismeretben, hazafias kötelességének tartsa a fogadásban való közreműködést.

Akik e munkában (kívánatos, hogy minél számosabban) részt akarnak venni, kedden é. h. 5 ó. u. 6/órakor a pályaudvarnál levő betegnyugvó állomásnál jelenjenek meg, ahol megfelelő igazolványt és jelvényt fognak kapni.

A román árulás folytán elkecsesedett harcolni Erdély keleti és déli határain. Derék székelyek, akik a magyar hűség, erő és bátorság minden előnyös tulajdonságával felruházva a két éves világháborúban oroszlanbátorsággal küzdöttek hazájukért, most földönfutókká váltak. Míg a székely fiatalok most is az utolsó lehetőséget harcolva száll szembe a legáljasabb ellenség-

gel, addig a polgári lakosság: szerencsétlen erdélyi testvéreink, a székely-magyarok menekülni kénytelenek az ádáz rablók elől. Fájdalomtól lesújtva, a legszükségesebbeket is hátrahagyva, aggódalmas, nagy gondok között indult meg a menekülők beláthatatlan hosszú sorsa az éj leple alatt tovagördülő szomorú vonatokon az ország szíve felé.

A vonatok az ország belsejét bezárguladják a menekülőkkel és minden városban, vagy nagyobb községben megállnak, hogy legyenek új hajlékot keresők, mindenképp kifosztott, fáradt embereket, akik nyomorukban csak reményt és bizalmat hoznak magukkal, hogy köztünk, testvéreik között, a kiket nem sujtott a háború vihara, meleg, és szívélyes fogadtatásra találjanak. Újvidékre is jött már és fog még érkezni sok-sok erdélyi menekülő, hogy a mi hazafias érzésű és áldozatkész közönségünk között új házat találjanak.

Bizonyára Újvidék polgársága is ki fogja venni részét a nemes feladatból és a híres magyar vendégszeretetet nem fogja megtagadni akkor, amikor magyarokról, testvérekről van szó, akik az ország keleti határaitól kénytelenek menekülni. Mindannyiunknak kötelessége a legnagyobb szeretettel fogadni a sorsüldözött, szerencsétlen embereket; mindannyiunknak kötelessége megosztani, amije van a derék székelyekkel, akik ha másképp állna a helyzet, bennünket bizonyára a legnagyobb lelkesedéssel fogadnának be egyszerű, tiszta hajlékukba.

A hatóság teljes apparátussal fogott a munkához, amelyben hivatali kötelességének a mai időkhöz mért buzgó teljesítésén kívül bizonyára az is sarkalja, hogy otthonukból menekült magyar testvéreink hajléktalanságának keserves napjait kell a testvéri vendéglátás figyelemességével és örömeivel enyhíteni. Ebben a nagy és nemes érzésben bizonyára egy lesz a hatósággal a város egész társadalma. Senki sem zárkózhatik el az elől, hogy az otthonunkat elhagyni kényszerült erdélyiek támogatására siessen. Szeretettel álljon mindenki rendelkezésükre: ha tanácsért, utbaigazításért keresik föl; figyelemmel és gyöngédséggel fűszerezük, amit kérnek, amit adunk; legyen nyitva számunkra a szívünk, az erszényünk, a lakásunk.

A jótékonyaságra sokszorosán igénybe vett társadalomnak most a legmagasabbra kell fokoznia áldozatkésztségét. A háború két éve alatt sem járult ránk olyan szent kötelesség, mint most. Otthon nélkül maradt gyermekek, anyák, hitvesek és agok keserves menekülésének napjait kell megédesíteni. Gyermekeket, akiknek az apjuk, hitvesekét, akiknek a férjüket, agkokét, akiknek a gyermekeik vezének a harctéren — mindnyájunkért. Azok között a törvényhatóságok között, amelyek a menekülő erdélyieket fogják vendégül látni, Újvidékre is nemzeti hivatás vár most. Erőnkön felül gyűjünk meg mindent, amit tehetünk. Tartozunk ezzel

magunknak, azoknak, akik éretlenül harcolnak, magyar testvéreinknek, akiket a háború kivett otthonukból, a háború sikerének, amelyen annyi remegéssel csingünk és a nemzetnek, amelynek összetartozandóságát, egységét és erejét most jobban kell dokumentálni, mint valaha.

Nem maradhatott tétlen az Újvidéki Hírlap, amikor ilyen feladat megoldásáról van szó. Ugy gondoltuk, hogy ennek a célnak érdekében egyesíteni kell az erőket.

Mindnyájunknak el kell menni.

Vasárnap és hétfőn harmadszor álltak a sorozó mérce alá a B. osztályú idősebb népfőlkélok, akik eddig kimaradtak a haza védelméből. Egyre szaporodó ellenségeink sokasága parancsolja, hogy minden férfi, aki el bírja a fegyvert, a győzelmesen jobogó zászló alá siessen. A két két első sorozó napon az 1867. évi oiyamig jutottak el. A szemlebizottság tagjai voltak: Máry Sándor őrnagy, katonai elnök, dr. Marcekovich Imre polgári elnök, dr. Szántó Aladár tb. tanácsnok, dr. Müller ezredorvos, dr. Wagner Károly városi főorvos. Az előállt öreg népfőlkélok közül, — a többek között — a következők ütötték meg a mértéket:

Arszenov István napszámos, Balázs Lázár kertész, Cseki Sándor földműves, Jovanovics Mita csász, Keracz János földműves Latincics Gergely papucsmester, Maletics Nenad fuvaros, Rákics Dusan kisbírtokos, Szabó Károly kereskedő, Szvirsevics István kertész, Horváth Gyula hentes, Jahn Mihály Ferdinand mázolmester, Jovanovics Maxim szatócs, Tankosics György napszámos, Prazenka Pál napszámos, Koleidin Vitályos napszámos, Veszelinovics János kisbírtokos, Mészáros Antal hajókormányos, Grigorjevits Izidor zenész, Kaurics János halászeged, Klein Lipót kereskedő, Kühner József cipészemester, Kuzman Dusan fuvaros, Lázics Miklós kereskedő, Petyánszki Manojlo kőműves mester, dr. Gal Odón ügyvéd, dr. Fischer Henrik ügyvéd, Maletics Branko bérés, Míavecz Pál napszámos, Radoszavlyevits Kuzman kisbírlő, Strangorov János vendéglős, Vrana János kereskedő, dr. Prodanovits Mihály ügyvéd, Wiszta Lipót mosóintézet tulajdonos, Bíró Mihály molnársegéd, Bórdás Lajos fűrdőfűtő, Czinna András bérkocsis, Gal Vince napszámos, dr. Kleiszner Gusztáv ügyvéd, Kovács Mihály fogházor, Kuzmanovits Dusan napszámos.

Lengyel rokonszenv Magyarországgal szemben.

Varsó, szept. 4.

A lengyel állameszmét terjesztési hivatott klub ma gyűlést tartott, amelyen a román hadüzenetnek a lengyelek ügyére való kihatását tárgyalták. 5000-nél többen vettek részt. Határozatot hoztak, mely szerint Oroszország győzelme Lengyelország nemzeti részeinek megsemmisítését jelenti. A felszólalásokból az világlik ki, hogy kívánnak mielőbb Lengyelország proklamálását, hogy ezzel lehetővé legyen az Oroszország elleni küzdelemben való tevékeny részvétel. Táviratot küldtek Tiszának, amelyben rokonszenvüket fejezték ki a román hadüzenet által fenyegetett Magyarország iránt.

Hajóösszeütközés a Dunán.

Vasárnap este könnyen végzetessé válhatott, de szerencsére minden komolyabb következmények nélküli baleset történt a Dunán. Az újvidékiek kedvenc kiránduló helyéről Kamenicáról este 7 órakor indult el a *Jolánka* hajó, amely *kétszáz* kirándulót hozott haza Újvidékre. A *Jolánka* ép elhagyta a vasuti hidat, amikor merész ívből balra kanyarodva a kikötőhöz közeledett. Eközben jött felfelé a Dunán és hagyta el épen a pilótahidat a *Fischmend* nevű vontatógőzös, amelyet a *Jolánka* kormányosa csak későn vett észre és a hajó kormányát hiába fordította teljes erővel balra, a *Fischmend*-del való összeütközését már nem kerülhette el. A *Fischmend* kapitánya szerencsére nem vesztette el lélekjelenlétét és nyomban parancsot adott gépészenek, hogy teljes gőzzel indítsa a hajót hátrafelé és ennek a körülménynek köszönhető, hogy az összeütközés minden baj nélkül ment végbe.

A *Jolánka* hajón levő 200 utas közt pánik tört ki, egy fiatal ember átvette magát a fedélzet korlátján és a Dunába ugrott. A *Fischmend* matrózai, hűzték ki a hullámokból. A *Jolánka* fedélzetének két ponyvatartó korlátja törött el, de más baj nem történt. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot, hogy terhel-e valakit az összeütközésért felelősség?

Felkeresztük *Neumann* Ágostont, a *Fischmend* kapitányát, aki a tényállást így adta elő:

— A *Fischmend* hajóval ép a pilótahidat hagytam el, — a hajóhoz 4 íres uszály volt kapcsolva, amikor észrevettem a *Jolánkát*, mely balra fordulva, a kikötő felé tartott. Utánam jött a München-gőzös 4 megterhelt uszályval. En 7 kilométeres gyorsasággal haladtam felfelé. Amikor a *Jolánka* balra kanyarodott, már 25—30 méterre lehetett tőlem. Nyomban parancsot adtam a gépészenek, hogy teljes gőzzel irányítsa vissza a hajót, ami megis történt és ennek köszönhető, hogy nem történt katasztrófa. Igys a gőzösöm kigyó feje a *Jolánkát* megérintette. Egy utas a vízbe ugrott, de mi ki fogtuk. Más baj nem történt.

Krupotics Péter a Hrvát hajó kapitánya és *Hermann* Jakob, a Hrvát másod kormányosa, akik szemtanúi voltak a karambolnak — hasonló módon mondják el az esetet. Szerintük a *Jolánka* pánik támadt, a közönség a hajó baloldalára tödült, miáltal a jobb oldala felemelkedett.

Lucsics György a *Jolánka* kapitánya a rendőrségnél azt vallotta, hogy megbizta *Dobrodolszky Milán* pénztárosat, — aki 1895. év óta pénztáros a hajónak, — hogy addig míg a kapitány a jęgyekről vezetendő jęgyeket elkészíti, kormányozza a hajót. A pénztáros a vasutihid elhagyása után jelentette, hogy a kikötőhöz érte. Mire a kapitány a kormányhoz ugrott, gyorsan balra fordította azt és csak ekkor mondta neki a pénztárnok, hogy szembe jön hajó, de ekkor már egész közel voltak.

A keletkezett pánikban egy ember a vízbe ugrott.

— A hajó szerkezeténél, illetve építésénél fogva, ha ennyire meg van terhelve, mint ezalkalommal — mondta jegyzőkönyvbe a kapitány — a kormányhából nem látni előre semmit. Már többször jelentette ezt előzőleg gazdáinak, sőt egy év előtt a hajózási felügyelőség kiküldött biztosának is. És amikor a Jolánkát egy év előtt az óbudai gyárba küldték javításra, ott is kérte, hogy emeljék fel a kormányt. Ezért nem látta a Fischamendet.

A lefolytatandó vizsgálat bizonyosan arra a körülményre is ki fog terjeszkedni, hogy van-e a hajónak szerkezeti hibája és ahhoz mérten fogja a szükséges intézkedéseket megtenni.

Román hivatalos jelentés

Sajtóhadiszállás, szept. 4.

Az Ujvidéki Hírlap eredeti tövtrata.

(Augustus 31-ről.) Eszaki és északnyugati frontunkon a román csapatok minden irányban sikeresen folytatták előnyomulását. Megszállták Tohánt, Brassótól délnyugatra és Brassót, ahová román polgármestert és rendőrséget küldtünk, azonkívül a Badolova hegyet. Tíz alatt tartjuk az Orsova—karánsebesi vonalat. Veszteségeink csekélyek. 15 tisztet és 1800 embert fogtunk el. A gyimesi pályaudvart elfoglaltuk, ott 100 waggont zsákmányoltunk. A berecki pályaudvaron jelentékeny zsákmányt ejtettünk, különösen sok lisztet. A délkeleti fronton osztrák-magyar monitorok Florát ágyúzták. Ellenséges gyalogos és lovas csapatai délen átépítik a határon, de csapataink előnyomulása folytán kénytelenek voltak visszavonulni.

(Szeptember 2.) Eszaki és északnyugati frontunkon csapataink folytonos előnyomulása tart. Elfoglaltuk Aliont, Orsovától keletre 2 kilométerre a Drámia hegyeket 4 kilométerre Orsovától északra. 9 tisztet és 655 katonát fogtunk el. A vonat összekötöttés az Aluta völgytől Csikszeredáig megszűnt. Brassóban jelentékeny mennyiségű élelmiszert zsákmányoltunk. A déli fronton az ellenség megtámadta a határőrségünket a Duna mellett, de visszavertük. Ellenséges hajók és őrségek a Duna mellett Giurginra több lövést tettek, anélkül, hogy kárt okoztak volna.

Pályázati hirdetmény.

Az ujj. ág. h. ev. „Tabitha” nőegylet megüresedett kézimunka tanítónői állására ezennel pályázott hirdet. Folyamodványok legkésőbb f. évi szept. 10-éig Dussing Jánosné elnöknőhöz Hán-utca 1. sz. intézandők. Ág. ev. hitvallásuk előnyben részesülnek. Bővebb felvilágosítást fentnevezett elnöknőnél.

HIREK.

Kitüntetett ujvidéki hős. A hivatalos lap közli, hogy a király dr. *Debelyácsky György* ügyvédet, ujvidéki birtokost, aki a 4. ulanus ezred főhadnagya és a háboru kitörése óta harctéri szolgálatot teljesít, az ellenséggel szemben tanusított vitéz magartásáért a hádiékitményes 3. o. katonai érdemkereszttel tüntette ki. A kitüntetett főhadnagy mint sebesült áll apólas alatt a szatmárnémeti hadikórházban.

Házasság. Stein Hermann, a felsőbácskai egyesült gőzmalmtársaság főtisztviselője Szabadkáról e hó 4-én házasságot kötött Deutsch Bertával, Deutsch Imre ujvidéki kir. járásbírósi irodatiszt leányával.

Kitüntetett főhadnagy. A király dr. *Frankl Henrik* 52. gy. e. hős főhadnagyát, — aki huzamos ideig Ujvidéken állomásozott, — az ellenséggel szemben való vitéz magartásáért a már megtevé Signum laudis után a hádiékitményes 3. o. katonai érdemkereszttel tüntette ki.

Mindenki vásárolhat tavalyi kukoricát. A földmivélsügyi miniszter a tengeri és egyes más termények forgalombahozatala tárgyában kiadott rendelet hatályát 1916. évi szeptember hó 1-től keeddődől Ujvidék sz. kir. város területére is kiterjesztette. Szeptember 1-től kezdve tehát 1915. évi termésből származó tengerit nemcsak a Hadi Termény-részvénytársaság, vagy annak részére bizományosai, hanem saját gazdasága részére takarmányozási, hízalási és haztartási szükségletre kizárólag közvetlenül a termelőtől, ennek szabad rendelkezése alatt álló készletéből más is vásárolhat. Ez a vásárlási jog a törvényhatóságokra is kiterjed. A vásárlásunk és vásárolt tengeri elszállításának feltételei továbbra is változatlanul maradnak.

Erkölcserendészeti razzia. Vasárnap este a rendőrség erkölcsrendészeti razziat tartott, amely ajkossal 26 nőt állítottak elő, akik közül 16-ot igazolás után elbocsajtottak, kettőt eltoloncoltak és nyolcat a városi közkórházba utaltak be.

Büntetés a hadsereg megsértéséért. Belgrádból jelentik: *Krisztics Annát*, *Milos Velikia*-utca 19. sz. alatti lakost, kihívó viselkedése miatt egy osztrák-magyar hadseregbeli tiszttel szemben s. a. és kir. hadsereg katonáinak megsértése miatt a rendőrség letartóztatta és három havi elzárásra ítélte.

A „Deutschland” megérkezése. A „Deutschland” tengeraltjáró megérkezése Bremenbe ma délután 3 órától kezdve látható az *Apollóban* az elsőrangú műsor keretében.

Nyomatványokat

legizlesebb kivitelben és béke-árban készít az UJVIDÉKI HÍRLAP nyomda.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Közlési díjak: 10 szóig 60 fill. Minden további szó 10 60 fillér. Vestagabb betűből szedett szó 12 fill. Apró hirdetések előre fizetendők. Apró hirdetésekre és jelíges levelekre vonatkozólag felvilágosítással szolgál a kiadóhivatal. Telefon 180.

Eladó a Báhori utca 16. és 18 számú ház, mely 8 lakás és 1 bolt-helyiségből áll jutányos áron.

Egy új könnyű fedéres Eszterházi kocsit eladó. Megtekinthető Vásár-u.3

Boroshordók szőlődaráló, borprés leeresztőkötél lönyérg teljes felszereléssel eladó Zrinyi Ilona-utca 21 szám alatt. Resch Miklós.

Kosár 800 drb. elsőrendű gazdasági kosár jutányosan eladó. Singer Palánka.

Egy ügyes fiatal irodai gyakornokot azonnal felvesz az Ujvidéki Hírlap kiadóhivatal.

Haló! Szoba és konyha butor eladó. Szent János tér 4.

Árc apólas kézapólas, ellankür „Melia” kozmetika intézet Ujvidék, Kossuth Lajos utca 7. sz. I. emelet.

Díót kisebb és nagyobb tététekben vásárol Kunczi, Budapest IX. Lónyai-utca 54. szám.

Hirdetéseket
felvesz a kiadóhivatal.

**Akar ön házat, birtokot venni vagy eladni,
Akar ön üzletet, vendéglőt venni vagy eladni,
Akar ön lakást bérelni vagy kiadni,
Akar ön butort zongorát venni vagy eladni,
Akar ön bármint árut venni vagy eladni,
Forduljon bizalommal a**

Forgalmi iroda
helyiségébe Ujvidék, kath. templom épület I. em.
Telefon 362. **ROTTMILLER MIKSA.**

Figyelem! Figyelem!
Dietrich Frigyes
szijgyártó, nyerges és bőrönd üzletét
Ferenc József-tér 3. (Wagner-ház)
helyezte át, ahol mindennemű bőr-
dizsműáru óriási választékban kapható.
!!Tékinse meg Ujvidék legmodernebb üzletét!!

I. RENDŰ
P o r o s z s z é n é s
prima wieni kocsz
napi áron kapható az
UJVIDÉKI NÉPBANKNÁL
Kossuth Lajos-utca 50.